

**Izziņa par paziņojumu par grozījumiem
LA6 “Atbalsts gados jaunajiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai”**

Nr. p. k.	Pārstāvētā institūcija	UK locekļa komentārs	Vadošās iestādes komentārs
1.	Nodibinājums “Latvijas Dabas fonds”	<p><i>Nodibinājums “Latvijas Dabas fonds” sniedz iebildumu par Vadošās iestādes priekšlikumu par grozījumiem atbalsttiesīgo saņēmēju definīcijā LA6 “Atbalsts gados jaunajiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai” (1.pielikums):</i></p> <p>Iebildums: Latvijas Dabas fonds ir iepazinies ar sagatavotu priekšlikumu un neatbalsta 5.3. nodaļas grozījumus atbalsttiesīgo saņēmēju definīcijā.</p> <p><u>Lūdzam skaidrot, kāpēc ir izvēlēts tieši šāds sliekšnis, nemot vērā, ka izmaiņas ir par pusi augstākas, skaidrojams sniedzot arī pamatojumu ar datiem.</u> Tieši tiem jaunajiem lauksaimniekiem, kuri tikko ir uzsākuši savu darbību, kurai, iespējams, vēl nav liels apgrozījums, ir nepieciešams atbalsts, kas motivēs saimniecību attīstīt. Apgalvojumā “Veicināta nozares ilgtspēja, jo jaunie lauksaimnieki ar lielāku apgrozījumu bieži ir orientēti uz modernām tehnoloģijām un efektīvu ražošanu” secinājums neizriet no premisas. Lūdzam arī precizēt, par kādu ilgtspējas sfēru ir runa (ekonomisko?). Pat, ja lauksaimnieki ar lielāku apgrozījumu vienmēr būtu efektīvākie un modernākie (kas nav taisnība), no tā neizriet vides ilgtspēja, jo tās vērtējums ir saistīts ar daudziem ārpus efektivitātes un tehnoloģijām esošiem</p>	<p>Nemts vērā. Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes (turpmāk – CSP) 2020. gada lauksaimniecības skaitīšanas datiem Latvijas lauku saimniecību vadītāju vecumstruktūra ir izteikti novecojusi. 2023. gadā 61,98 % saimniecību vadītāju bija vecāki par 54 gadiem, savukārt tikai 4,87 % atradās 18–34 gadu vecuma grupā. Pārējie aptuveni 33,15 % saimniecību vadītāju bija vecumā no 35 līdz 54 gadiem (CSP). Šāda vecumstruktūra skaidri parāda, ka gados jaunu lauksaimnieku īpatsvars joprojām ir ļoti zems un turpina samazināties, tādēļ atbalsta instrumenti, kas veicina jebkuru jauno lauksaimnieku ienākšanu nozarē, ir būtiski paaudžu maiņas nodrošināšanai un lauksaimniecības ilgtspējai.</p> <p>Šajā dokumentā termins “lauksaimniecības ilgtspēja” tiek lietots ekonomiskajā un sociālajā nozīmē, uzsverot nozares spēju ilgtermiņā saglabāt darbspējīgas un konkurētspējīgas saimniecības, nodrošināt paaudžu maiņu un lauku teritoriju ekonomisko aktivitāti. Tas neattiecas uz vides ilgtspējas aspektiem. Galvenais akcentējums – zems jauno lauksaimnieku īpatsvars apdraud nozares turpmāko attīstību, tāpēc ir nepieciešami atbalsta mehānismi, kas veicina jebkura jauna lauksaimnieka ienākšanu nozarē un stabili saimniecību pēctecību.</p>

		<p>faktoriem. It īpaši, ņemot vērā “12 Plānotās vienības summas” punktā pamatoto: jaunajiem saimniekiem pieejams atbalsts, kas ir pieejams arī saimniekiem bez augsta apgrozījuma, veicinās saimniecību vadītāju vecuma līdzsvaru un motivāciju iesaistīties šajā nozarē.</p>	<p>Sliekšņa palielināšana no 150 000 uz 350 000 EUR veikta, balstoties uz Latvijas saimniecību faktisko ekonomisko struktūru un nepieciešamību precīzāk mērķēt atbalstu arī vidēja izmēra saimniecībām. Tā kā atbalsts ir paredzēts ne tikai jaunu saimniecību izveidei, bet arī saimniecību pārņemšanai, ir būtiski orientēties uz vidējo Latvijas saimniecības apgrozījumu, kas atbilstoši Latvijas saimniecību struktūrai pārsniedz 150 000 EUR. Šāds vidējo saimniecību mēroga sliekšnis tiek izmantots arī Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskais plāns 2023.-2027.gadam (turpmāk – KLP SP 2023-2027) investīciju atbalsta intervencēs kā LA4.1.1. “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās konkurētspējai” (mazām un vidējām saimniecībām). KLP SP 2023-2027 izstrādes laikā starp iesaistītajām pusēm bija panākta vienošanās par atbalsta mērķgrupas definēšanu, orientējoties uz Latvijas vidējās saimniecības mērogu. Līdz ar to arī sliekšņa noteikšanā tika ievērots kopīgi saskaņotais princips, ka atbalsta instruments jāpielāgo tipiskajam saimniecību ekonomiskajam lielumam, kas atspoguļo nozari un tās struktūru.</p>
--	--	---	---